

Hana Skočková

František Arnold Vogl, profesor pražské konservatoře

Když se tak probírám jmény a povoláním svých předků, kterých už jsem nashromáždila pěknou řádku, lituji, že jsem po některých z nich nepodědila jejich nadání. Tři barokní malíři v rodu Jahnů - výtvarné nadání nemám. Ještě horší je to s hudebním sluchem a zpěvem. Můj prapradědeček Vogl by ze mne rozhodně radost neměl. Byl totiž operním pěvcem a později profesorem na konservatoři.

Franz Arnold Vogl (*20. 7. 1821) pocházel z Vroutku (německy Rudig) na Karlovarsku. Jeho předci byli mezi německými osadníky, kteří osídlili pusté městečko, vypálené a vydrancované Švédy v roce 1645. Jeho otec Johann Vogl (*19. 10. 1796) byl soukeníkem, s Marií Annou Kirschnerovou měl jediného syna. Zámožní rodiče brzy začali podporovat hudební talent svého potomka. Už jako třináctiletého ho poslali do Prahy, kde se v letech 1834 - 1840 vzdělával na pražské konservatoři u profesorů Schnepfa a Gordianiho ve zpěvu. Vynikal krásným barytonem a živostí přednesu, takže už jako devatenáctiletý vystoupil jako Alfonso v Mozartově opeře *Così fan tutte*. Povzbuzen úspěchem, odešel do Vídně, kde se zdokonaľoval ve zpěvu u mistra Padialiho, prvního barytonisty tamější italské opery. Po návratu vystupoval v Standestheater (Stavovském divadle). Jeho parádní rolí byl Leporello v *Donu Giovannim* i Hans Sachs ve Wagnerových *Mistrech pěvcích norimberských*. Jako dobrý zpěvák byl často zván do šlechtických rodin.

Zamiloval se do mladé Češky **Boženy (Beatrix) Chudobové** (*10. 10. 1836, †1929), dcery Vojtěcha Chudoby, majitele velkostatku Vokovice a Marie roz. Eckhardtové. Její vlastenečtí rodiče nejevili žádné nadšení, že by se měla provdat za Němce a navíc za „komedianta“. František Vogl na přímluvu svých šlechtických příznivců získal místo profesora na pražské konservatoři a divadelní kariéru pověsil na hřebík. Pak teprve rodiče nevěsty k sňatku přivolili.

Z manželství se Voglovým narodily dvě dcery. Prvorozenou holčičku držela při křtu v kostele u sv. Štěpána hraběnka Marie Isabella von Thurn Taxis, rozená hraběnka zu Eltz. Po ní dostala jméno **Isabella** (*17. 4. 1856). O čtyři roky později přišla na svět **Božena** (*15. 7. 1860).

Rodiče se dohodli, že starší dceru dají do německých škol a mladší bude vychována česky. Ale život někdy dovede být velmi ironický. Moje německy vychovaná prababička Isabella se provdala za dobrého Čecha **JUDr. Fridricha (Bedřicha) Jahna**. O těch jsem už do Rodopisné revue psala dříve.

Její sestra **Božena** si vzala sudetského Němce **Ludwiga Jaroschku** (*25. 8. 1856) z Hanspachu (dnes Lipová) ve Šluknovském výběžku. Měla s ním dva syny a dceru. Manželství nebylo šťastné, Jaroschka ji opustil. Starší syn Ludwig Jaroschka byl dentistou v Görlitz, kde tragicky zahynul, utopil se. Mladší Arnold Franz Jaroschka podědil dědečkovu nadání, byl operním pěvcem v Hamburku. Nejmladší dcera Isabella se provdala za řeckého důstojníka Nasose Panadiotakose, kterého poznala, když byl za 1. světové války v zajetí v Praze. Odstěhovala se s ním do Athén, on se později stal řeckým ministrem obrany.

František Arnold Vogl vyučoval na konservatoři nejprve sborový, pak i sólový zpěv. Někteří z jeho žáků dosáhli světového úspěchu. Byl i velmi plodným skladatelem líbivých písní na slova českých vlasteneckých básníků, které se staly kmenovou součástí repertoáru zpěváckých spolků. Složil jich kolem stovky. Pro jejich slovanské zaměření měl dokonce nepříjemnosti ze stran c. a k. policie. Zemřel po záchvatu mrtvice 30. 12. 1891. Jeho vdova ho přežila o 38 roků, dožila se 93 let. Autorem Voglova biogramu v Čs. hudebním slovníku osob a institucí (1963) byl hudební historik prof. Gracian Černušák:

Vogl František Arnold, čes. zpěvní pedagog a sklad., n. 20. VII. 1821, Vroutek (u Žatce), z. 30. XII. 1891, Praha. Často *Vogel*. Na pražské kons. žák Jos. Schnepfa [1834/38] a Giov. Gordigianiho (1938/40). Zpíval po absolutoriu velmi úspěšně velké baryt. úlohy v ústavních představeních. Zdokonaliv se ve Vídni, věnoval se v Praze pedagog. činnosti. Suploval na kons. zpěv sborový (od 1846), později též sólový na mužském odd. (od 1855), nakonec prof. sólového zpěvu (1864/83). Z jeho žáků vynikli dram. pěvkyně Mat. Mallingerová, basista Jos. Krop a barytonista Aug. Vyskočil, později pedagog a dirigent. Svůj značný uměl. rozhled osvědčil též jako řed. Žofínské akademie (1851/55). Velmi plodný sklad. líbivých písní a zvl. liedertaflovských muž. sborů vlasteneckých a společenských: *Šestý červenec* (Klácel, 1846), *Černá země* (J. E. Vocel), *Cikáni* (s ten. sólem, 1851), *Naše řeky, naše hory* (J. Jahn), *Kovářská* (F. L. Rieger), *Moře hučí, moře dme se* (Jahn), *Půda vlastenecká* (V. J. Pícek), *Na Vltavu*, *Dům otcovský*, *Povzbuzení k tanci* aj. Byly kmenovou součástí repertoáru našich zpěv. spolků, vycházely u Christophu & Kuhé, Rob. Veita, pak u FÚ (Cikáni, Dalibor 32). [NM. Meliš v Lumíru VII-1857, 1265. Meliš-Bergmann. Srb-Debrnov: Slovník. D XIV-1892, 20/21. Branberger. Sborník kons. 86. Český nár. zpěvník ²1949, 313.] ©

Ilustrace z rodinného archivu autorky: F. A. Vogl, jak ho nakreslil Quido Mánes.